ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO Muistio

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
Kati Ruohomäki

12.10.2021

Komission ehdotus energiatehokkuusdirektiivin uudistamisesta (U-kirjelmä U48/2021 vp)
Eduskunnan talousvaliokunnan kuuleminen 13.10.2021

Euroopan komissio antoi heinäkuussa ehdotuksensa energiatehokkuusdirektiivin uudistamiseksi. Taustalla on EU:n vihreän kehityksen ohjelma ja tavoite vähentää kasvihuonekaasujen nettopäästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä ja saavuttaa ilmastoneutraalisuus vuoteen 2050 mennessä. Energiatehokkuusdirektiiviehdotus on osa EU:n niin sanottua 55-valmiuspakettia.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan ja tavoitteisiin. Kunnianhimoisetkin ilmastotavoitteet on mahdollista saavuttaa yritysten kilpailukyky säilyttäen Suomessa ja Euroopassa. Tähän on kuitenkin kiinnitettävä huomiota lainsäädäntöä ja muita keinoja valmisteltaessa. Erityisesti energiatehokkuudessa jäsenmaille ja yrityksille tulee sallia monipuolinen ja joustava keinovalikoima. **Suomen kannat energiatehokkuusdirektiivin uudistamiseen ovat hyviä.**

Yritysten näkökulmasta komission ehdotuksessa ongelmallisinta on **absoluuttiseen energian käyttöön perustuvat tavoitteet**. Ne erkanevat todellisuudesta yhä enemmän, kun fossiilisia polttoaineita korvataan suoraan sähköllä tai esimerkiksi vedyllä, jonka tekeminen vaatii todella paljon sähköä. Absoluuttisten energian käyttötavoitteiden tuleekin olla ainoastaan ohjeellisia, kunnes toimivampi tapa energiatehokkuuden edistämiseen ja seurantaan EU:ssa löytyy. Suomen kannassa on hyvin todettu yhteensovittamisen haasteellisuus.

Suomen kannassa on nostettu esiin komission ehdottaman **energiansäästövelvoitteen epärealistinen taso**. Suomi on järjestelmällisissä energiatehokkuustoimissa Euroopan kärjessä, mutta ehdotettu tavoite näyttää mahdottomalle jopa meillä. Säästötoimia ei Suomessakaan löydy määräänsä enempää. Hyvää komission ehdotuksessa on se, että vapaaehtoinen sopimustoiminta sallitaan jatkossakin. Suomessa mukana on yli 60 % energian käytöstä, mm. yrityksiä, kiinteistötoimijoita ja kuntia.

Suomen hyvin varauksellinen kanta koskien uuden **valvontarekisterin luomista energiakatselmusten** seurantaan on hyvä. Kantaan voisi lisätä sen, että pakollisten katselmusten yritysrajaa tulisi nostaa. Ehdotuksessa ne kohdistuisivat myös vähän energiaa käyttäviin yrityksiin, jolloin saatu hyöty katselmuksesta voi jäädä ohueksi. Katselmusten tulosten toteuttaminen olisi edelleen yritysten päätettävissä, mikä on toimiva ehdotus komissiolta.

Lopuksi Suomen kannassa on hyvin korostettu, että komissiolle annettavat valtuudet tulee olla oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia, selkeitä ja tarkasti rajattuja. Tämä toisi tarvittavaa ennakoitavuutta myös elinkeinoelämälle, sillä delegoidut säädökset tuovat epävarmuutta jatkosääntelyyn hidastaen investointipäätösten tekoa.